

- 237

REPUBLIKA HRVATSKA
VOJNI SUD BJELOVAR

Broj: K.85/95-24

P R E S U D A
U IME REPUBLIKE HRVATSKE!

Vojni sud u Bjelovaru, u vijeću sastavljenom od sudaca toga suda, Mladena Oštrek kao predsjednika vijeća, te Mladena Piškorec i Dragutina Srećec, kao članova vijeća, uz sudjelovanje zapisničara Jadranke Mesarov, u krivičnom predmetu protiv opt. **VELJKA BUDIĆ, NIKOLE GOLUBOVIĆ, DRAGANA PAVIĆ, GORANA PAŠIĆ i ZORANA PAŠIĆ**, radi krivičnog djela iz čl.244.st.2. u svezi sa st.1., sve u svezi s čl. 235.st.1. KZ RH i drugih, povodom optužnice Vojnog državnog odvjetništva Bjelovar od 26. svibnja 1995. godine br. Kt-254/93, izmjenjene na glavnoj raspravi od 13. rujna 1995. godine, nakon provedene glavne i javne rasprave, u prisustvu optuženih Veljka Budić, Dragana Pavić, Gorana Pašić i Zorana Pašić, a u odsustvu opt. Nikole Golubović, te u prisustvu njihovih branitelja Dragana Milačić, odvjetnika iz Zagreba, Ljiljane Cerjanec, odvjetnice iz Bjelovara, i dr. Zdravka Dubravec odvjetnika iz Bjelovara, i u prisustvu vojnog državnog odvjetnika Bjelovar Ivana Rahlicki, dana 13. rujna 1995. godine,

p r e s u d i o j e:

I-opt. **VELJKO BUDIĆ**, [REDACTED]

[REDACTED]
neosudivan, protiv njega se vodi krivični postupak radi kriv. djela iz čl.236.st.1. KZ RH,

II-opt. **NIKOLA GOLUBOVIĆ**, [REDACTED]

[REDACTED] sada u bijegu,

III-opt. **DRAGAN PAVIĆ**, [REDACTED]

[REDACTED]
neosudivan, protiv njega se vodi krivični postupak radi kriv. djela iz čl.120. OKZ RH,

- 238

Broj:K.85/95-24

- 2 -

IV-opt. GORAN PAŠIĆ, [REDACTED]

[REDACTED] neosudivan, protiv njega se vodi postupak radi kriv. djela iz čl.120. OKZ RH

k r i v i s u:

I-opt. VELJKO BUDIĆ, II-opt. NIKOLA GOLUBOVIĆ i III-opt. DRAGAN PAVIĆ

1) što su 05. kolovoza 1993. godine kao pripadnici izviđačko-diverzantskog odreda vojske "SAO Krajine", iz neprijateljskih pobuda prema Republici Hrvatskoj, a u namjeri ugrožavanja sigurnosti Republike Hrvatske, naoružani automatskim puškama krenuli iz privremeno zauzetog teritorija na Gavrinici, te prešavši liniju razgraničenja ušli u dubinu teritorija Republike Hrvatske, pa kada su došli u šumu zv. "Kravarina" između sela Gornji Grahovljani i Dragovići, po nailasku službenog policijskog vozila marke "Pinzgauer", vlasništvo MUP-a Republike Hrvatske po cesti, iz automatskog oružja call. 7,62 mm otvorili vatru po tom vozilu, kojom prilikom su od ispaljenih pušanih projektila djelatnici MUP-a Predrag Žigić i Ivica Guljaš zadobili teške tjelesne povrede, a Željko Rukavina i Zdravko Vinić lake tjelesne ozljede sve u vidu strijelnih rana, dok su policajci Renato Kali, Marko Jakšić, Božidar Kop i Željko Kostriž zadobili teške i po život opasne tjelesne povrede u vidu strijelnih i prostrijelnih rana u predjelu grudnog koša sa povredama unutarnjih organa od kojih povreda su umrli,

dakle, sudjelovali u oružanoj pobuni upravljenoj na ugrožavanje sigurnosti Republike Hrvatske i pri tome s umišljajem lišili života više osoba,

I-opt. VELJKO BUDIĆ, II-opt. NIKOLA GOLUBOVIĆ, III-opt. DRAGAN PAVIĆ i IV-opt. GORAN PAŠIĆ

2) što su sredinom mjeseca prosinca 1993. godine, u cilju ugrožavanja sigurnosti Republike Hrvatske, zajedno s Čedom Relić, Mićom Vukašinić, Jasenom Rudec i Draganom Vučinić, došavši na Psunj gdje su bili izrađeni RTV releji i dalekovod, a koji su se

- 239

Broj: K.85/95-24

- 3 -

nalazili na neokupiranom dijelu Republike Hrvatske, u namjeri da ove sisteme unište podmetnuli na zgrade releja i na stup dalekovoda eksploziv i vremenske upaljače namjestivši ih da iniciraju eksploziju nakon dva sata, nakon čega je došlo do eksplozije i oštećenja releja i dalekovoda,

dakle, u namjeri ugrožavanja sigurnosti Republike Hrvatske, rušenjem oštetili uređaj sistema veza i uređaj javne uporabe za energiju,

čime su počinili krivična djela protiv Republike Hrvatske, i to I-opt. Veljko Budić, II-opt. Nikola Golubović i III-opt. Dragan Pavić radnjama opisanom pod toč. 1) - oružanom pobunom, opisana i kažnjiva po čl.244.st.2. u svezi sa st.1., sve u svezi sa čl.235. st.1. KZ RH, - a isti optuženici i I-opt. Goran Pašić, radnjama opisanima pod toč. 2. - diverzijom, opisano i kažnjivo po čl.237. KZ RH,

Stoga se I-opt. Veljku Budić, II-opt. Nikoli Golubović i III-opt. Draganu Pavić, primjenom čl.43.st.1. OKZ RH,

za krivična djela oružanom pobunom, po čl.244.st.2. KZ RH utvrđuje kazna zatvorom u trajanju od po 20 (dvadeset) godina svakom,

a za krivična djela diverzijom po čl.237. KZ RH, utvrđuju kazne zatvorom u trajanju od po 4 (četiri) godine svakom,

te se ovi optuženici primjenom čl.43.st.2.toč.1. OKZ RH, te IV-opt. Goran Pašić

O S U D U J U

I-opt. VELJKO BUDIĆ, II-opt. NIKOLA GOLUBOVIĆ i III-opt. DRAGAN PAVIĆ temeljem čl.244.st.2. KZ RH na jedinstvene kazne zatvorom u trajanju od po 20 (dvadeset) godina svaki,

a IV-opt. GORAN PAŠIĆ, temeljem čl.237. KZ RH, na kaznu zatvorom u trajanju od 4 (četiri) godine.

Temeljem čl.45.st.1. OKZ RH, vrijeme koje su optuženici proveli u pritvoru, računajući od 04. svibnja 1995. godine pa nadalje, uračunat će im se u izrečene kazne zatvora.

- 240

Broj: K.85/95-24

- 4 -

Po čl.90.st.4. ZKP-a, optuženici se oslobađaju od dužnosti naknade troškova krivičnog postupka, navedenih u odredbama iz čl. 87.st.2.toč.1. do 6. ZKP-a.

Temeljem čl.339.toč.1. i toč.6. ZKP-a, protiv

I-opt. VELJKA BUDIĆ, II-opt. NIKOLE GOLUBOVIĆ, III-opt. DRAGANA PAVIĆ, IV-opt. GORANA PAŠIĆ i

V-opt. ZORANA PAŠIĆ, sina Luke i Milene r. Prodanović, rođenog 17. ožujka 1973. godine u Pakracu, s posljednjim prebivalištem u Dobrovcu, Veljka Vlahovića 78, Srbina, drž. Republike Hrvatske, konobara sa završenom srednjom školom, oženjenog Aleksandrom r. Kovačević, oca jednog djeteta u dobi od godinu dana, vojsku nije služio, vodi se u VE Pakrac, neosuđivanog, protiv njega se vodi krivični postupak radi kriv. djela iz čl.120. OKZ RH

ODBIJA SE OPTUŽBA

da bi,

1) početkom mjeseca srpnja 1993. godine, u predjelu "Jelenska glava" kod Roždanika, kao pripadnici srbočetničkih formacija, u cilju oružanog suprostavljanja vlasti Republike Hrvatske, protivno Ženevskoj konvenciji o zaštiti građanskih osoba za vrijeme rata, od 12. kolovoza 1949. godine, naoružani automatskim puškama izašli na šumski put, pa kada je putem naišao kamion kojim je upravljao Tomislav Čikić sa suvozačem Hac Vladislavom, zaustavili kamion, te pod prijetnjom oružja i stavivši oštećenima sredstva za vezivanje na ruke izvršili njihovo zarobljavanje, te ih kao taoce doveli do položaja srpskih pobunjenika, koji su ih sproveli u zatvor u Staru Gradišku, gdje su kasnije razmijenjeni za zatočene odmetnike,

dakle, kršeći pravila Međunarodnog prava za vrijeme oruženog sukoba uzimali taoce,

I-opt. VELJKO BUDIĆ, III-opt. DRAGAN PAVIĆ i IV-opt. GORAN PAŠIĆ

2) početkom mjeseca studenog 1993. godine, u cilju ugrožavanja

P. Prost

- 241

Broj: K.85/95-24

- 5 -

sigurnosti Republike Hrvatske, ušli u zonu razdvajanja, te došavši do vodovoda u blizini kanala Strug, u šaht vodovoda postavili jednu protutenkovsku minu, na koju su postavili vremenski upaljač sa satnim mehanizmom, nakon čega je došlo do eksplozije, što je imalo za posljedicu oštećenje vodovoda,

dakle, sudjelovali u oružanoj pobuni upravljenoj na ugrožavanje sigurnosti Republike Hrvatske,

čime bi počinili krivična djela protiv Republike Hrvatske, i to I-opt. Veljko Budić, II-opt. Nikola Golubović, III-opt. Dragan Pavić, IV-opt. Goran Pašić i V-opt. Zoran Pašić - radnjama opisanim pod toč. 1) odbijajućeg dijela presude krivično djelo protiv čovječnosti i međunarodnog prava ratnim zločinom protiv civilnog stanovništva, označeno i kažnjivo po čl.120.st.1. OKZ RH, a I-opt. Veljko Budić, III-opt. Dragan Pavić i IV-opt. Goran Pašić - radnjama opisanim pod toč.2.) oružanom pobunom, opisano po čl.235.st.1. KZ RH.

Nakon pravomoćnosti odbijajućeg dijela ove presude, predmet će se u odnosu na krivično djelo iz čl.120.st.1. OKZ RH opisano u toč.1. ovog dijela presude te optužene Veljka Budić, Nikolu Golubović, Dragana Pavić, Gorana Pašić i Zorana Pašić, dostaviti stvarno i mjesno nadležnom Županijskom sudu Požege, na daljnji postupak.

Obrazloženje:

Optužnicom br. Kt-254/93 od 26. svibnja 1995. godine, Vojno državno odvjetništvo Bjelovar je optužilo I-opt. Veljka Budić, II-opt. Nikolu Golubović i III-opt. Dragana Pavić za teški oblik krivičnih djela protiv Republike Hrvatske terorizmom, iz čl.244.st.2. u svezi s čl.236. KZ RH činjenično i pravno opisanih u toč.1. optužnice. Istom optužnicom, I-opt. Veljko Budić, III-opt. Dragan Pavić i IV-opt. Goran Pašić su optuženi i za teški oblik krivičnog djela protiv Republike Hrvatske diverzijom iz čl.244.st.1. u svezi s čl.237. KZ RH činjenično i pravno opisana u toč. 3) optužnice, a I-opt. Veljko Budić, II-opt. Nikola Golubović, III-opt. Dragan Pavić i IV-opt. Goran Pašić i za još jedno takvo krivično djelo, činjenično i pravno opisano u toč. 4) citirane optužnice.

Izmjenom navedene optužnice na glavnoj raspravi od 13. rujna 1995. godine, svih pet optuženika je umjesto za teški oblik krivičnog djela protiv Republike Hrvatske iz čl.244.st.2. u svezi s čl.235.st.1. KZ RH koje im je prvobitno bilo stavljeno u teret toč. 2) optužnice, optuženo i za krivično djelo protiv čovječnosti i međunarodnog prava ratnim zločinom protiv civilnog stanovništva, opisano i kažnjivo po čl.120.st.1. OKZ RH.

Budući II-opt. Nikola Golubović sudu nije dostupan, temeljem pravomoćnog rješenja Vijeća Vojnog suda br. Kv.94/95 od 31. srpnja 1995. godine, sudeno mu je u odsutnosti.

- 242

Broj: K.85/95-24

- 6 -

U svojoj obrani datoj prilikom ispitivanja tijekom istražnog dijela postupka i na glavnoj raspravi I-opt. Veljko Budić priznaje da se srpskim pobunjeničkim formacijama priključio u III mjesecu 1992. godine nakon povratka s odsluženja vojnog roka u bivšoj JNA, te da je od III mjeseca 1992. pa sve do svoje predaje početkom svibnja 1995. godine, bio pripadnik izviđačko-diverzantskog voda pod zapovjedništvom Jurice Šejatović, podređenog direktno zapovjedništvu korpusa a ne zapovjedništvu 51. brigade. Priznaje i da je kao pripadnik voda, osim što je vršio izvidanja, sudjelovao i u diverzantskim akcijama.

Opisujući događaj od 05. kolovoza 1993. godine na cesti Dragović - Grahovljani I-opt. Veljko Budić navodi da je, dobivši od njihovog zapovjednika Jurice Šejatović takovu zapovijed, skupa s II i III-optuženima Nikolom Golubović i Draganom Pavić pošao na ovu cestu radi provjere podataka o pojačanom prometu. Došavši na mjesto događaja na kojem su cestu željeli prijeći, I-optuženik je, kako to proizlazi iz njegove obrane datoj u istrazi, prije nego što će se upustiti u prelazak, primijetio nailazak plavog vozila "Pinzgauer" dolazećeg iz jednog nepreglednog zavoja, za koje je pretpostavio da je policijsko. Ovo je vozilo u tom trenutku moglo biti oko 50-tak ili više metara udaljeno od njega. U sljedećem trenutku, nakon što je po tom vozilo prvi počeo pucati III-opt. Dragan Pavić, vatru su na njega otvorili i on i II-opt. Nikola Golubović. Pošto je ispucao oko 20-tak metaka, primijetivši da im prilazi jedno vozilo UMPROFOR-A povukli su se prema Gavrinici, i tamo tek drugi dan saznali da je u napadu u tom vozilu iz kojeg inače za vrijeme napada prema njima nije bila otvarana vatra, bilo poginulih ili ranjenih hrvatskih policajaca.

U ovom dijelu svoje obrane I-optuženik izričito navodi da su on i druga dvojica aktera u napadu, pri polasku dobili od svog zapovjednika "naređenje" da u slučaju nailaska vojnog ili policijskog vozila, na to vozila otvore vatru. Međutim, kasnije i tijekom istrage i u obrani datoj na glavnoj raspravi poriče da bi opisane zgode postavili zasjedu te tvrdi da su na "Pinzgauer" otvorili vatru našavši se na mjestu na koje je naišao sasvim slučajno, u namjeri dati prijede cestu. Što više, braneći se na glavnoj raspravi I-opt. Veljko Budić je, djelomično izmijenivši svoju obranu datoj u istrazi ustvrdio da, im je Jurica Šejatović zapravo zapovijedio da vatru na nailazeća vozila otvore samo ako budu primječeni odnosno ugroženi, pa su, postupajući po toj naredbi, vatru na "Pinzgauer" otvorili tek kad su primijetili da se zaustavlja, po čemu je zaključio da su opaženi. Pri tome nisu mogli izbjeći vozilo, jer su se već nalazili na cesti.

U odnosu na krivično djelo opisano pod toč. 2. izreke osuđujućeg djela ove presude I-opt. Veljko Budić ističe, da je skupa s II-opt. Nikolom Golubović, III-opt. Draganom Pavić i IV-opt. Goranom Pašić, od zapovjednika izviđačko-diverzantskog voda Šejatović Jurice, dobio zadaću da učestvuje u akciji postavljanja eksploziva na stup dalekovoda i objekte releja radio-televizije na Psunju, na području koje je u to vrijeme bilo preko linije razdvajanja, pod

- 243

Broj: K.85/95-24

- 7 -

kontrolom UMPROFOR-a, tako što će stražarenjem i spriječavanjem pristupa nailazečim postrojbama Hrvatske policije ili vojske, osigurati drugu grupu iste jedinice u koju su spadali Jasenko Rudec, Mičo Vukašinović, Dragan Vučinić i Čedo Relić, u trenutku u kojem će postavljati eksplozivne naprave.

PO dolasku na Psunj, optuženici su ostali na kakvih stotinjak metara dalje od spomenutih objekata, a druga grupa je na njih postavila eksploziv. Vraćajući se s mjesta izvršenja, nakon oko tri sata hoda, I-opt. Veljko Budić, je kako to slijedi iz njegove obrane date tijekom istrage, čuo eksplozije iz pravca u kojem se nalaze objekti, a kasnije iz sredstava informiranja i direktno od svog zapovjednika Jurice Šejatović je saznao i da je do razaranja dalekovoda i TV-releja došlo.

I konačno, iznoseći svoju obranu u odnosu na krivično djelo, činjenično i pravno opisano pod toč. 2) odbijajućeg dijela izreke ove presude, I-opt. Veljko Budić priznaje da je skupa s III-opt. Draganom Pavić i IV-opt. Goranom Pašić izvršio miniranje vodovoda u blizini kanala Strug kod Jasenovca.

Opisujući ovaj događaj I-opt. u svojoj obrani tijekom istrage i na glavnoj raspravi navodi da je zapovjed i za ovu akciju dao njihov zapovjednik Jurica Šejatović, koji ih je svojim automobilom bio i odvezao u Jasenovac i nakon toga pošao s njima na mjesto izvršenja zadaće. Uz dva vojnika koji su služili kao vodiči, ponijevši sa sobom protutenkovske mine dovezene do Jasenovca Šejatovićevim vozilom i noseći te mine naizmjenice, otišli su do šahta vodovoda u "zoni razdvajanja" i nakon što ga je Jurica Šejatović otvorio metalnom polugom, minirali ga. Pri tome su I-opt. Veljko Budić i III-opt. Dragan Pavić, na ventile u šahtu postavili dvije mine opremljene satnim mehanizmom koji ih je trebao aktivirati oko 18 sati, i sa kojih je I-optuženik, u samom šahtu skinuo osigurač.

Po dovršenoj zadaći, kako to slijedi iz obrane I-optuženika, nakon što su stigli u Jasenovac, Jurica Šejatović ih je svojim vozilom prebacio u Okučane, da bi se konačno vratili na Gavrinicu. On ih je kasnije obavijestio i da su mine eksplodirale, te da je vodovod oštećen.

III-opt. Dragan Pavić, je kako to u svojoj obrani izričito priznaje u srpske paravojne formacije uključen već na samom početku oružane pobune, pa je pripadnikom jedinica "TO" na području općine Pakrac postao već u VIII mjesecu 1991. godine. Nakon što je u XII mjesecu iste godine otišao u izbjeglištvo najprije u Bosnu a zatim i u Dimitrovgrad, i nakon što se krajem veljače 1992. godine vratio na područje Pakraca, raspoređen je u vojnu jedinicu po zapovjedništvom "oficira s prezimenom Peulić", a od travnja 1992. godine na Gavrnicu, u jedinicu Dušana Gačeše. Krajem 1992. godine premješten je u izviđačko-diverzantski vod zapovjednika Jurice Šejatović, gdje je kako to braneći se tijekom glavne rasprave precizira, preuzevši zapovjedništvo nad izviđačkim odjeljenjem, skupa s ostalim optuženicima i još nekim osobama vršio uglavnom izviđanja, sudjelujući

- 244

Broj: K.85/95-24

- 8 -

povremeno i u diverzantskim akcijama. U takve akcije su bili uključivani skupa s diverzantskim odjeljenjem čija su one bile osnovna zadaća, ili bi pak na takve akcije bili upućivani, ako u njima nije bilo potrebno rukovati s eksplozivnim napravama za što nisu bili obučeni, samostalno.

I III-opt. u svojoj obrani tvrdi da su I-opt. Veljko Budić i II-opt. Nikola Golubović u kolovozu 1993. godine, po zapovjedi Jurice Šejatović pošli na područje Grahovljana radi izvidanja, jer su prema nekim obavijestima na tom području primječeni minobacači Hrvatske vojske,

Slično tvrdnjama I-optuženog iznesenim tijekom glavne rasprave, i III-optuženik navodi da su vatru na prolazeća vozila, prema zapovijedi dobivenoj od zapovjednika Šejatovića, trebali otvarati samo ako budu otkriveni ili ugroženi, pa su i na prolazeći "Pinzgauer" na predjelu "Kravarina", koji je po nekim oznakama prepoznao kao policijsko vozilo, otvorili vatru jer je njegov iznenadni nailazak, njega i Veljka Budić zatekao kad su već bili jedan na cesti, a drugi na bankini. Stoga poriče da bi na mjesto događaja bili postavili zasjedu. Vatru su, kao tvrdi otvorili svi gotovo istovremeno, a on je, budući se već nalazio na cesti, bacivši se preko ceste pucao u prednji dio vozila ispalivši pri tome iz pune i otkočene puške koju je u akciji uvijek držao tako pripravnom, 17-18 metaka rafalom. Nakon što je vozilo sletjelo u desno i nakon što su sva trojica optuženih ispalila na njega određeni broj metaka, povukli su se i uputili na Gavrinicu, gdje je navečer, slušajući radio-vijesti, čuo da su u opisanom događaju poginuli Hrvatski policajci.

Opisujući događaje povodom kojih mu se u teret stavlja i izvršenje krivičnog djela iz čl.237. KZ RH činjenično i pravno opisano u toč. 2) osuđujućeg dijela izreke presude, III-opt. Dragan Pavić potvrđuje navode I-opt. Veljka Budić prema kojima su njih dvojica uz II i III-opt. Nikolu Golubovića i Gorana Pašića, prema zapovjedi Jurice Šejatović, u akciji čiji je cilj bio rušenje dalekovoda i RTV-releja na Psunju, dobili zadaću da osiguravaju grupu koja je trebala na te objekte postaviti eksplozivna sredstva.

I on ističe da su minsko-eksplozivna sredstva nosili svi naizmjenice, te da je po dolasku na mjesto akcije svaka grupa minera otišla do "svog objekta" koji su inače bili na razdaljini od oko 300 metara. On se našao u blizini stupa dalekovoda na koji je eksplozivnu napravu montirao Dragan Vučević. Nakon što je eksploziv po drugoj grupi minera postavljen i na drugi objekt, pri čemu su satni mehanizmi na eksplozivnim napravama bilipostavljeni tako da ih aktiviraju za oko dva sata, vratili su se putem kojim su i došli. On osobno nije čuo eksplozije ali je kasnije, upravo od zapovjednika Šejatovića i po pričanju drugih, saznao da je do eksplozije došlo i da su objekti bili uništeni.

- 2 45

Broj: K-85/95-24

- 9 -

III-optuženik tvrdi da je tek od zapovjednika, nakon akcije saznao da je njezin cilj uz dalekovod bio i RTV-relej, a ne dalekovod i neka vodovodna instalacija, kako je iz početka bio uvjeren.

U odnosu na krivično djelo, činjenično i pravno opisano u toč 2. odbijajućeg dijela ove presude III-opt. Dragan Pavić priznaje da je sudjelovao u postavljanju mina u vodovodni šaht kod kanala Strug na području Jasenovca, pa je, opisujući odlazak na mjesto događaja u zonu razdvajanja po naređenju i u prisustvu Jurice Šejatović, te otvaranjem šahta i postavljenjem dviju protutenkovskih mina na koje je bio montiran satni mehanizam i koje su nosili naizmjenice te jedna vodovodne cijevi postavili on i Veljko Budić a ovaj posljednji i iz njih izvukao osigurače, čitavu akciju prikazuje potpuno suglasno s načinom na koji ju je opisao i I-optuženik. III-optuženik pri tome i izričito navodi da je zadaća IV-optuženog u izvršenju cijele akcije bila, da s njima dvojicom nosi mine do mjesta njihovog postavljanja, i da ostale sudionike u toj akciji osigurava.

I IV-opt. Goran Pašić je srpskim paravojnim postrojbama, kako to opisuje u svojoj obrani pristupio odmah po izbijanju oružane pobune na području općine Pakrac 1991., te je pripadnik tzv. TO bio sve do XII mjeseca iste godine kada je došlo do povlačenja njihovih postrojbi, pa je i on izbjegao u Srbiju.

Vrativši se u srpnju 1992. godine, IV-optuženi je ponovno postao pripadnikom jedinica TO, da bi u siječnju 1993. bio premješten u 51. brigadu, čiji je zapovjednik bio Milenko Romanić, a koga je kasnije zamijenio Stevo Harambašić. Nešto kasnije bio je raspoređen u izviđačku grupu izviđačko-diverzantskog voda zapovjednika Jurice Šejatovića, u kojoj su se uz druge osobe nalazili i ostali optuženici, svi pod zapovjedništvom III-opt. Dragana Pavić.

Kao pripadnik izviđačke grupe smještene na Gavrinici i IV-optuženi je odlazio u izviđačke akcije po posebnom pozivu njihovog zapovjednika koji bi dolazio sam ili bi po njih poslao koga drugog. Na taj je način negdje u zimi 1993. od Jurice Šejatović, skupa s Veljkom Budić, Draganom Pavić, Nikolom Golubović i drugima bio pozvan u Okučane, da bi tamo, skupa s diverzantskim dijelom voda bili upućeni na zadatak - postavljanja eksploziva i rušenje dalekovoda i još nekog objekta na Psunju.

Opisujući put do mjesta izvršenja navedenog zadatka, način postavljanja eksploziva na objekte i povratak iz akcije potpuno suglasno s opisom tih događaja kakav su dali I-opt. Veljko Budić i III-opt. Dragan Pavić, i Goran Pašić tvrdi da je s drugim optuženima ima zadaću nositi minsko-eksplozivna sredstva i osiguravati mjesto događaja. Tvrdi, da ni prije ni za vrijeme postavljanja eksploziva nije saznao karakter drugog objekta koji je miniran. Što više navodi i da je nakon akcije saznao da je stup dalekovoda eksplozijom srušen, dok o efektu eksplozije na drugom napadnutom objektu, ne zna ništa.

- 246

Broj: K.85/95-24

- 10 -

Braneći se tijekom istrage i na glavnoj raspravi IV-opt. Goran Pašić priznaje i svoje sudjelovanje u akciji miniranje vodovodnih instalacija na području Jasenovca i opisujući događaj u toj akciji kao i I i III-optuženici, izričito tvrdi da je s ostalim optuženicima, nakon što ih je Jurica Šejatović odvezao do Jasenovca, nosio protutenkovske mine opremljene satnim mehanizmom za aktiviranje. Prilikom njihovog postavljanja u vodovodni šaht po Veljku Budić i Draganu Pavić, on je stajao po strani. Po povratku nakon sedam ili osam dana, od zapovjednika Jurice Šejatović je saznao da su mine eksplodirale i da je došlo do oštećenja uređaja.

U dokaznom postupku sud je saslušao svjedoke Željka Rukavina, Predraga Žigić, Zdravka Vinić i Ivicu Guljaš, pročitao zapisnike o obdukciji mrtvih tijela Marka Jakšić, Renata Kal-i i Božidara Kop od 06. kolovoza 1993. godine i razgledao skice ozljeda priložene tim zapisnicima, pročitao zapisnik o očevidu sastavljen 05.08.1993. godine i razgledao fotodokumentaciju očevida, pročitao prijave ozljeda za oštećene Predraga Žigić, Ivicu Guljaš, Željka Rukavina, Zdravka Vinić i Željka Kostriž, te izvršio uvid u podatke o imovnom stanju optuženih.

Kako iz naprijed izloženog slijedi, ni I-opt. Veljko Budić ni III-opt. Dragan Pavić, a ni IV-opt. Goran Pašić u svojim obranama ne poriču da su pristupili formiranim paravojnim srpskih postrojbama na području tadašnje općine Pakrac.

Iz njihovih se obrana, kojima u tom dijelu sud zaista nema razloga ne vjerovati, nedvojbeno utvrđuje da su III-opt. Dragan Pavić i IV-opt. Goran Pašić formiranim jedinicama srpske TO prišli odmah po izbijanju pobune 1991. godine, pa su sve do opće poznatih događaja u XII mjesecu iste godine, kada su, potisnute akcijom Hrvatskih oružanih snaga te jedinice, a s njima i veći dio srpskog stanovništava toga kraja, napustile teritorij Republike Hrvatske i otišle u Bosnu i Srbiju, pobjegli u izbjeglištvo.

Vrativši se krajem veljače 1992. godine, III-opt. Dragan Pavić je najprije postao pripadnikom pješadijske vojne postrojbe pod jednim a zatim i takve postrojbe pod drugim zapovjednikom, da bi konačno krajem 1992. godine bio raspoređen u izviđačko-diverzantski vod zapovjednika Jurice Šejatović, direktno pod ingerencijom zapovjednika 18. korpusa poznatom Milana Čeleketića, (kako je to III-optuženi u svojoj završnoj riječi izričito objasnio), i tu postao zapovjednikom izviđačke grupe te postrojbe.

Upravo u tom izviđačko-diverzantskom vodu, nakon što se iz izbjeglištva vratio u VII mjesecu 1992. godine i jedno vrijeme ponovno proveo kao pripadnik TO a zatim i kao pripadnik Vojne postrojbe u okviru 51. "Krajiške brigade", našao se i IV-opt. Goran Pašić i bio raspoređen u njezinu izviđačku grupu.

- 247

Broj: K.85/95-24

- 11 -

II-opt. Veljko Budić, je kako to potpuno jasno i nedvojbeno slijedi iz njegove obrane date na glavnoj raspravi, nakon što je srpskim postrojbama prišao u III mjesecu 1993. godine, odmah postao pripadnikom izvodačko-diverzantskog voda Jurice Šejatovića u sklopu 18. korpusa. Prije toga nalazio se na odsluženju vojnog roka u tzv. JNA u Srbiji.

I konačno, iz neposrednih i međusobno potpuno suglasnih tvrdnji optuženih Veljka Budić, Dragana Pavić i Gorana Pašić, sa sigurnošću je utvrđeno i da je II-opt. Nikola Golubović, pripadajući izviđačkoj grupi-izviđačko-diverzantskog voda Jurice Šejatovića skupa s njima, isto tako bio pripadnik pobunjenih paravojskih srpskih formacija.

I-opt. Veljko Budić i III-opt. Dragan Pavić spominju II-optuženika u svojim obranama kao osobu koja je uz njih, "od njihovog zapovjednika Ivica Šejatovića," dakle zapovjednika jedinice kojoj je i II-optuženi pripadao, dobio zapovijed da odu na cestu Dragović - Grahovljani u izvidanje, nakon čega su sva trojica učestvovala u napadu na policijski "Pinzgauer". Spominju ga i kao osobu, koja je dobivši zapovijed u istom svojstvu i od istog zajedničkog zapovjednika, s ostalim optuženicima učestvovala u akciji miniranja dalekovoda i RTV releja na Psunju.

IV-opt. Goran Pašić, u čijem iskazu se II-opt. Nikola Golubović također opisuje kao osoba koja je primila naredjenja za učestvovanje u postavljanju eksploziva i rušenju dalekovoda "i još jednog objekta" na Psunju od njihovog zapovjednika Jurice Šejatović, te III-opt. Dragan Pavić, u svojim obranama i izričito potvrđuju pripadništvo II-optuženika izviđačkoj grupi izviđačko-diverzantskog voda pod zapovjedništvom spoemnutog Jurice Šejatović, te njegovo učestvovanje u borbenim akcijama te postrojbe.

Na isti način na osnovu izričitih priznanja I, III i IV optuženih sud utvrđuje i da su sva trojica a s njima i II-optuženi, kao naoružani pripadnici pobunjenih srpskih paravojskih formacija na području zapadne Slavonije učestvovali i u oružanim akcijama, kao sastavni dio tih postrojbi.

Kao što je to naprijed izloženo, I i III-optuženi u svojim obranama navode da su kao pripadnici izviđačkog dijela voda bili upućivani osim na izvidanja i na akcije diverzantskog karaktera. Braneći se opisali su način na koji su uz II-optuženog bili upućeni u izvidanje na cestu kod Grahovljana u kolovozu 1993. godine, način na koji su stigli na poprište, te događaje nakon nailaska "Pinzgauera" Hrvatske policije cestom iz pravca Donjih Grahovljana. Pri tome im se iskazi razilaze samo glede sadržaja zapovijedi dobivene od Jurice Šejatović u odnosu na razloge njihovog upućivanja u akciju. Dragan Pavić tvrdi da su poslani u izvidanje na to područje zbog otkrivanja nekih minobacačkih položaja HV-e, dok bi prema tvrdnji Veljka Budić tim izvidanjem bilo trebalo provjeriti navodno veću prometnu frekvenciju na cesti Dragović - Grahovljani. I i III-optuženici su u opisu događaja

- 248

Broj: K.85/95-24

- 12 -

suglasni da su na vozilu otvorili vatru iz automatskih pušaka, koje su u takvim akcijama uvijek imali spremne za djelovanje, a nakon akcije su bili i obaviješteni da su u njoj ubili više hrvatskih policajaca.

I u odnosu na diverzantske akcije izvedene na Psunju i kod kanala Strug u okolini Jasenovca, I-opt. Veljko Budić, III.opt. Dragan Pavić i IV-Goran Pašić ne poriču svoje sudjelovanje u njima, te potpuno suglasno opisuju i svoje zadaće i postpanje pri njihovom izvršenju.

Iz suglasnih tvrdnji optuženika pojedinačno izloženih već ranije nedvojbeno je utvrđeno da je pri postavljanju eksploziva na RTV releji na Psunju, njihova zadaća bila prepriječiti eventualni nailazak hrvatskih oružanih snaga kako to izričito navodi Veljko Budić, odnosno osigurati ljude iz diverzantskog dijela voda kako to proizlazi iz tvrdnji Gorana Pašić, te sa svim sudionicima u akciji i onima iz diverzantskog dijela voda, i onima iz njegovve izviđačke grupe, nošenjem dopremiti minsko-eksplozivna sredstva na mjesta njihovog postavljanja, i tako omogućiti izvršenje te akcije, koju i III-opt. Dragan Pavić opisuje kao zajedničku akciju voda, u kojoj je svako imao izvršiti svoj dio u cjelokupnoj zadaći.

U akciji postavljanja mina ušahat vodovoda na području Jasenovca I-opt. Veljko Budić, III-opt. Dragan Pavić i IV-opt. Goran Pašić su kako to proizlazi iz njihovih potpuno suglasnih tvrdnji, zajednički nosivši mine naizmjenice do mjesta postavljanja, u daljnjim tijeku miniranja imali podijeljene zadaće prema kojima su Veljo Budić i Dragan Pavić izvršili postavljanje eksplozivnih naprava opskrbljenih satnim mehanizmom na vodovodne cijevi u šahtu, koje je Veljko Budić izvlačenjem osigurača iz mina aktivirao da bi eksplodirale u željeno vrijeme, dok je IV-opt. Goran Pašić istodobno vršio njihovo osiguranje. Na taj je način, pošto je svatko izvršio svoj dio zadaće omogućno da mine eksplodiraju i oštete vodovod, kako im je to kasnije bilo i potvrđeno, pa su ovi optuženici zajednički izvršili cjelovit zadatak.

Na izneseni način ovaj je sud, našavši nedvojbenim da su optuženi Veljko Budić, Nikola Golubović, Dragan Pavić i Goran Pašić ne samo pripadali pobunjenim srpskim paravojsnim postrojbama nego bili aktivni učesnici i u njihovim oružanim djelovanjima, sa sigurnošću utvrdio da su sudjelovali u oružanom suprostavljanju vlastima Republike Hrvatske djelujući kao sastavni dio oružane pobune, podignute od strane pretežitog dijela srpskog stanovništva i na području bivše općine Pakrac, čiji je opće poznati konačni cilj bio stvaranje posebnog izdvojenog srpskog teritorija tzv. "SAO Krajine" na većem dijelu teritorija Republike Hrvatske uključujući i spomenuti teritorij bivše općine Pakrac, njegovo izdvajanje iz međunarodno priznate Republike Hrvatske i konačno pripajanje tzv. "Velikoj Srbiji".

Ovakvim sudjelovanjem u oružanom suprostavljanju vlastima Republike Hrvatske unutar oružane pobune koja je, kako je to također

-249

Broj: K.85/95-24

-13 -

opće poznato, na području zapadne Slavonije trajala kontinuirano od kolovoza 1991. pa do svibnja 1995. godine i u kojoj je srpskim pobunjenicima uključujući i III- i IV-opt. Dragana Pavić i Gorana Pašić od samog početka, a I-optuženog već od veljače 1992. godine, te II-opt. Nikole Golubović najmanje već od početka VIII mjeseca 1993., uspjelo onemogućiti funkcioniranje legalnih organa vlasti na većem dijelu tog područja, i optuženici su s ostalim pobunjenicima ostvarili visok stupanj ugrožavanja Ustavom utvrđenog državnog ustrojstva i ugrožavanja njezine sigurnosti.

Navedena ugrožavanja, optuženici su ostvarili učestvovanjem u specijalnim vidovima oružanih akcija koje su naprijed opisane, iskazavši visok stupanj spremnosti da upotrijebe oružje, koje su u takvim akcijama kako to I-opt. Veljko Budić i III-opt. Dragan Pavić, opisujući događaje od 05.08.1993. godine na cesti kod Grahovljana izričito priznaju, nosili otkočeno - spremno za upotrebu pa su ga i upotrijebili. Dugotrajno su pripadali elitnoj - izviđačko-diverzantskoj postrojbi u kakve se u svim svjetskim oružanim formacijama uključuju samo najsposobniji i najodaniji idejama zbog kojih su stvorene i čiji značaj je vidljiv i po tome, što iako brojčano mala, u zapovjednom sustavu srpskih paravojskih snaga nije bila podređena zapovjedništvu brigade, nego izravno, vrlo visoko rangiranom zapovjedništvu korpusa, kako to optuženici suglasno u svojim obranama potvrđuju.

Upravo opisani karakter radnji kojima su optuženici ostvarili ugrožavanje sigurnosti Republike Hrvatske i njezinog Ustavom utvrđenog državnog ustrojstva, visok stupanj spremnosti da pri tome upotrijebe oružje, njihova dugotrajna pripadnost pobunjenicima, a pogotovo njihovoj elitnoj oružanoj postrojbi koju nisu napustili usprkos velikoj slobodi kretanja i korištenja slobodnog vremena između pojedinih neposrednih boravaka u jedinici zahtijevanih od optuženika samo u vrijeme izvršenja akcija, nedvojbeno dokazuju dobrovoljnost pristupa optuženika oružanoj pobuni, njihovu svijest o ciljevima te pobune i njezinim posljedicama, i prihvaćanje tih ciljeva i posljedica kao razloga za djelovanje. Za ocjenu valjanosti takvog zaključka pri tome, ni od kakvog značaja nije okolnost jesu li optuženici u oružanoj pobuni pristupili bez ikakvog poziva, ili su ih u nju pozvali, odnosno kako to optuženici ponekad kažu "mobilizirali ih" organizatoti te pobune. Nema dakle nikakve sumnje da su vršeći inkriminirane im radnje opisane u izreci ove presude i htijući ciljeve i posljedice oružane pobune kao svoje, optuženici postupali s umišljajem.

U ovom trenutku treba napomenuti da se I-opt. Veljku Budić, II-opt. Nikoli Golubović i III-opt. Draganu Pašić, pod toč. 1) optužnice od 26. svibnja 1995. godine, osim samog otvaranja vatre iz automatskog oružja na policijsko vozilo "Pinzgauer" pri čemu su četiri hrvatska policajca poginula, a još četiri ranjena, stavljaju u teret da su na područje preko linije razgraničenja na cestu kod Grahovljana poslali radi izvođenja terorističkih akcija, pa da su kao pripadnici izviđačko-diverzantskog odreda vojske "SAO Krajina",

- 250

Broj: K.85/95-24

- 14 -

iz neprijateljskih pobuda prema Republici Hrvatskoj, radi ugrožavanja njezine sigurnosti i ubijanja građana Hrvatske narodnosti, postavili zasjed-u na cesti i izvršili opisani napad, s navedenim posljedicama. U takvom činjeničnom supstratu, optužba vidi ostvarenje svih bitnih obilježja krivičnog djela protiv Republike Hrvatske terorizmom iz čl. 236. KZ RH.

Međutim, na osnovu tvrdnji koje su braneci se o tome iznijeli I- i II-optuženici, i ne našavši dokaza koji bi njihove obrane, inače u tom pogledu u bitnome potpuno suglasne s uspjehom doveli u sumnju, ovaj je sud utvrdio da su I-opt. Veljko Budić, II-opt. Nikola Golubović i III-opt. Dragan Pavić, kritične zgode od svog zapovjednika Jurice Šejatović dobili zapovijed da izvrše izviđanje na predjelu u kojem se nalazi mjesto napada i nađu eventualne položaje minobacača HV-e kako to tvrdi Dragan Pavić, odnosno provjere podatke o pojačanom prometu vozila, kako to proizlazi iz tvrdnji Veljka Budića. Pri tome su imali izričitu zapovijed da na prolazeća vozila otvore vatru samo ako budu otkriveni ili ugroženi, pa su je i otvorili, tek što ih je nailazak "Pinzgauera" iza nepreglednog zavoja iznenadio.

Ovakvom zaključku u prilog govore i tvrdnje svjedoka Zdravka Vinić, hrvatskog policajca koji poznaje teren na mjestu događaja i koji je s mjesta iza vozača u "Pinzgaueru", u trenutku njegovog izlaska iz desnog zavoja, kroz vjetrobransko staklo ugledao dvojicu u maskirnim odorama odmah kraj ceste, koji su tu najprije stajali, a zatim se izvukli iz granja koje seže sve do ruba ceste i tu sačekali nailazak vozila na koje su onda otvorili vatru. Svjedok potvrđuje da je jedan od njih tada pretrčao cestu.

Na taj način iz iskaza svjedoka proizlazi i da je od izlaska dvojice optuženika na rub ceste do otvaranje vatre na vozilo proteklo stanovito vrijeme, pa i to ukazuje na vjerojatnost njihovih tvrdnji, da su vatru na vozilo otvorili nakon što su se snašli od iznenadenja, zbog vjerojatnosti da su otkriveni, a ne zato što bi mu pripremili zasjedu.

Valjanost ovakvih zaključaka ne dovode u sumnju ni ponešto drugačiji dojmovi svjedoka Predraga Žigić i Željka Rukavina kojima se čini da su napadači iskočili pred vozilo iz putnog jarka kako to opisuje Predrag Žigić, odnosno istrčali na cestu iz šume, kako je to vidio Željko Rukavina, i odmah zatim bez ikakvog zastoja otvorili vatru. Naime, opis događaja kako ga je iznio Predrag Žigić u više pojedinosti odudara od egzatno utvrđenih činjenica te tvrdnji ostalih očevidaca i time ostavlja dojam nevjerodostojnosti. Tako naprimjer, suprotno tvrdnji svjedoka o iskakanju optuženih iz putnog jarka kraj ceste, treba imati u vidu, da na mjestu događaja nema izrazitog putnog jarka ni s jedne strane ceste, iz kojeg bi optuženici mogli iskočiti, nego je teren strm i do ruba ceste obrastao raslinjem kako se to lako može uočiti i razgledanjem fotografija mjesta događaja, i kako to potvrđuje i poznavatelj terena Zdravko Vinić. Isto tako, na vozilu "Pinzgauer" su nađene ulazne rupe od streljiva s njegove prednje, zadnje i desne bočne strane, dok na njegovom lijevom boku

Broj: K.85/95-24

- 15 -

nema takvih oštećenja. Očigledna je dakle netočnost svjedokovih tvrdnji da su osobe koje su iskočile iz putnog jarka, na policijsko vozilo pucale s njegove lijeve, a ne s desne strane, kako su to vidjeli Željko Rukavina i Zdravko Vinić.

Ovakve nelogičnosti u iskazu svjedoka Predraga Žigić, koji je inače prema vlastitoj tvrdnji odmah po otvaranju vatre legao na pod vozila tako da daljnji tijek događaja nije mogao vidjeti, pokazuju da je njegov prikaz događaja manje reprodukcija onog što je stvarno vidio a više rezultat njegovih pretpostavki o tijeku događaja, nastali na osnovu kasnijih razmišljanja o njemu, nakon što su već prošle četiri godine. Takav svjedočki iskaz, baš kao i iskaz Željka Rukavine, koji najprije tvrdi da su napadači pucali odmah po svom izlasku na cestu, da bi iako se bacio na pod, ipak imao dovoljno vremena da zapamti njihove frizure, činjenice da su bez kapa, da su im maskirne odore bez kapa, da su bili obrijani, te gledajući im lica, imao dovoljno vremena da zapamti i u sudnici nakon četiri godine prepozna I-opt. Veljka Budić kojega ranije nije poznao, iz čega treba zaključiti da je od izlaska optuženih na cestu do otvaranje vatre ipak prošlo neko vrijeme, nisu valjana osnova za zaključak o neistinitosti obrana optuženika, prema kojima su vatru otvorili tek nakon što su već prije toga izašli na cestu i nakon što su se snašli od iznenađenja izazvanog dokaskom policijskog "Pinzgauera".

Zbog iznesenog sud usvaja njihove tvrdnje u kojima tvrde da napad na vozilo nije rezultat pripremljene zasjede. To tim više, što bi, da se zaista radilo o zasjedi, za optuženike bilo daleko sigurnije vatru otvoriti iz gustiša gdje ne bi bili ni viđeni, a kamoli ugroženi mogućim djelovanjem hrvatskih policajaca iz vozila.

Utvrdivši dakle da je osnovna zadaća optuženih Veljka Budić, Nikole Golubović i Dragana Pavić koju su dobili od svog zapovjednika kritične zgode bila izvidanje položaja hrvatskih oružanih snaga na kojima bi držali minobacače, odnosno prometa na slobodnom teritoriju, dakle prikupljanje podataka koji bi očigledno trebali biti podloga za daljnje oružano suprostavljanje vlastima Republike Hrvatske u okviru tog izvidanja, koji nesumljivo predstavlja radnju ostvarenja takvog oružanog suprostavljanja i neposredni čin oružane pobune bio uzročen iznenađenjem i nastojanjem optuženika da osujete eventualno potjeru, ovaj sud ne nalazi dokazanim da bi umišljaj optuženika bilo pripolasku u opisanu akciju bilo za vrijeme njezina trajanja, bio upravljen na izvođenje terorističkih akcija kojima bi svrha bila ubijanje hrvatskih građana radi stvarna osjećaja nesigurnosti.

Zbog toga je iz činjeničnog opisa djela sadržanog u toč. 1) naprijed citirane optužnice ispušten ovakav opis subjektivnog odnosa optuženika prema djelu. Ne našavši u utvrđenom ponašanju Veljka Budić, Nikole Golubović i Dragana Pavić u događajima koji su prethodili napadu i u samom napadu na policijsko vozilo kod Grahovljana bitna obilježja krivičnog djela protiv Republike Hrvatske terorizmom iz čl.236. KZ RH sud je utvrdio da su, sudjelujući na inkriminirani

- 253

Broj: K.85/95-24

- 17 -

postrojenja javne uporabe za energiju, odnosno sistema veza. Bez transporta minsko-eksplozivnih sredstava do mjesta njihovog postavljanja i oružanog sprečavanja nailaska snaga Republike Hrvatske koje bi svojom intervencijom mogle onemogućiti izvršenje napada naime, nastup takve posljedice ne bi bio moguć. Stoga treba zaključiti da je njezin nastup rezultat djelovanja svakog od učesnika u akciji, pa je i krivično djelo čija su bitna obilježja njihovim ukupnim djelovanjem po načelu raspodjele posla ostvarena, počinjeno u njihovom suizvršiteljstvu.

Nema nikakve sumnje da je ova oružana akcija, kao i sve druge akcije izviđačko-diverzanskog voda Jurice Šejatović u kojoj su oštećeni navedeni objekti, čija veća važnost za gospodarstvo i za redovan život građana je već zbog karaktera njihove namjene izvan svake sumnje predstavlja akt suprostavljanja vlasti Republike Hrvatske, te je planirana i od strane optuženih Veljka Budić, Nikole Golubović, Dragana Pašić, Gorana Pašić i drugih pripadnika jedinice izvedena u namjeri ugrožavanja Ustavom utvrđenog državnog i društvenog ustrojstva i sigurnosti Republike Hrvatske.

Optuženici, kao učesnici u napadu, dobivši zapovijed na izvršenje ove akcije, kao probrani pripadnici elitne jedinice srpskih pobunjeničkih postrojbi, tada već iskusni učesnici u oružanoj pobuni na području zapadnog dijela Slavonije, kako je to naprijed također već detaljno izloženo, i u ovoj su slučaju svakako bili svjesni ciljeva i akcije i oružane pobune, i prihvaćajući akciju i njezinu svrhu kao i njezine posljedice kao svoje, izvršili radnje opisane u toč. 2) osuđujućeg dijela izreke ove presude i prouzročili nastup poznatih posljedica. Time su u potpunosti ostvarili sva bitna obilježja krivičnog djela protiv Republike Hrvatske diverzijom iz čl.237. KZ RH i u objektivnom i u subjektivnom smislu, pa ih je za to djelo oglasio krivima.

U ovom času treba napomenuti da sud u potpunosti usvaja tvrdnje optuženih iznesene tijekom postupka, prema kojima su i pri izvidanju na cesti Grahovljani - Dragovići u predjelu "Kravarina" u kom su izvršili napad na policijsko vozilo "Pinzgauer" i ubili četiri pripadnika policije, i pri miniranju stupa dalekovoda i RTV releja na Psunju, kojim su ti objekti oštećeni, izvršavali izričite zapovjedi svojeg zapovjednika Jurice Šejatović, te da izvršenje zapovjedi pretpostavljenih, kao vojnici nisu mogli izbjeći. Nalazi međutim, da ta činjenica ne isključuje njihovu odgovornost.

Odredbom iz čl.190. OKZ RH koja je svrstana u odredbe iz glave 18. OKZ RH (krivična djela protiv oružanih snaga Republike Hrvatske) ali očigledno ima univerzalni karakter je doduše određeno da se neće kazniti potčinjeni ako počini krivično djelo po naredbi pretpostavljenog, ukoliko se naredba odnosi na službene dužnosti. Međutim, prema istom propisu, ako se naredbom traži počinjene nekog zločina ili kojeg drugog teškog krivičnog djela, ili ako je očito da izvršenje naredbe predstavlja krivičnog djelo, izvršenje takvog

- 254

Broj: K.85/95-24

- 18 -

naredenja ostaje protupravno i kažnjivo.

U konkretnom slučaju optuženici Veljko Budić, Nikola Golubović i Dragan Pavić su radnjama opisanim pod toč. 1) izreke osuđujućeg dijela presude počinili najteži oblik krivičnog djela protiv Republike Hrvatske oružanom pobunom za koje se može izreći i kazna zatvorom iznad gornje granice takve kazne, a skupa s opt. Goranom Pašić, radnjama opisanim pod toč. 2) istog dijela presude i kriv. djelo iz iste glavne KZ-a diverzijom za koje je zapriječena maksimalna kazna zatvorom od 15 godina. Budući su dakle i jedno i drugo djelo Krivičnom zakonom Republike Hrvatske svrstana među najteža krivična djela, naredba pretpostavljenog na osnovu kojih su ih počinili, po odredbi citiranog čl.190. OKZ RH, ne može biti osnov za isključenje njihove odgovornosti.

Odlučujući o vrsti i težini krivične sankcije koju će primjenom odredbi o stjecaju krivičnih djela iz čl.43.st.1. OKZ RH utvrditi za svako od djela za koje je optužene oglasio krivim, sud je u skladu s odredbom iz čl.37.st.1. istog zakonskog propisa, pri odmjeri kazne opt. Željku Budić, Nikoli Golubović i Draganu Pavić za kriv. djela iz čl.244.st.2. u svezi sa st.1. sve u svezi s čl. 235.st.1. KZ RH, prije svega imao u vidu njihovu spremnost da kratko vrijeme po izbijanju oružane pobune protiv Republike Hrvatske, čim su se našli u prilici, uzmu učešća u toj pobuni i u njoj, kao pripadnici elitne jedinice posebne namjene učestvuju sve do akcije Hrvatskih oružanih snaga "Bljesak", kojom je ona na području zapadnog dijela Slavonije, početkom svibnja 1995. godine slomljena.

Nadalje, odlučujući o kazni za ovo djelo uzeo je u obzir izuzetnu spremnost optuženika da kao pripadnici specijalne izviđačko-diverzantske jedinice oformljene upravo za takve zadaće, upotrijebe oružje s jasnom namjerom da uzrokuju smrt što većeg broja osoba, kako to nedvojbeno slijedi iz načina na koji je izvršen napad na vozilo MUP-a (sa tri strane), broja ispaljenih metaka i dijelova vozila koji su gadani (prostor za smještaj osoba), pri čemu je za odluku da se vozilo napadne bila dovoljna i sumnja, da su iz njega viđeni.

Na odluku o težini kazni utjecala je i činjenica da su I, II i III-optuženici pri opisanom napadu lišili života čak četiri osobe, dok su preostale četiri, od kojih su dvije zadobile teške a dvije lake povrede, samo slučajno izbjegle smrt.

Upravo izuzetno visok stupanj krivične odgovornosti opt. Veljka Budić, Nikole Golubović i Dragana Pavić, na koji ukazuje njihovo opisano dugotrajno učešće u oružanoj pobuni a time i velika upornost u ostvarivanju njezinih poznatih i već naprijed navedenih ciljeva, te njihova upornost i opisana bezobzirnost u izvršenju inkriminiranih radnji na cesti Gornji Grahovljani - Dragovići, a zatim posebno velik intenzitet ugrožavanja sigurnosti Ustavom utvrđenog državnog i društvenog ustrojstva i sigurnosti Republike Hrvatske ostvaren oružanim napadom na pripadnike organa vlasti i

- 2.5.5

Broj: K.85/95-24

- 19 -

ubojstvom tih pripadnika, kao i jakost povrede tog zaštićenog dobra ostvarene takvim konkretnim onemogućavanjem obavljanja funkcija tih organa na sve širem području (i u tzv. "zoni razdvajanja"), neupitna su podloga za zaključak da su ovi optuženici počinili takav teški vid najtežeg oblika krivičnog djela oružanom pobunom, kod kojeg je jedino maksimalna, najviša moguća kazna zatvorom zapriječena krivično pravnim propisima, u trajanju od 20 godina, srazmjerna težini djela i krivičnoj odgovornosti optuženih. Kako takav zaključak ne dovodi u pitanje ni postojanje olakotnih okolnosti kakve su ranija neosudivnost optuženika, činjenica da su djelo počinili na zapovijed svojih pretpostavljenih, te porodične prilike III-opt. Dragana Pavić koji je oženjen i koji kao otac jednog maloljetnog djeteta mora brinuti o njegovom uzdržavanju i odgoju, a koje olakotne okolnosti je sud pri odmjeri kazne također imao u vidu, sud je I, II i III-optuženicima Veljku Budić, Nikoli Golubović i Draganu Pavić, za krivično djelo iz čl.244.st.2. u sv. sa st.1. sve svezi s čl.235. st.1. KZ RH, utvrdio upravo maksimalnu kaznu zatvorom u trajanju od 20 godina svakome.

Pri utvrđivanju kazne za krivično djelo protiv Rpublike Hrvatske diverzijom iz čl.237. KZ RH, činjenično i pravno opisanog pod toč. 2) osuđujućeg dijela ove presude, sud je uzeo u obzir već iznjete okolnosti koje se odnose na vrijeme njihovog učešća u oružanoj pobuni i njihov otegotni značaj pri čemu nalazi da i IV-optuženikovo priključenje oružanoj pobuni na njezinom samom početku i njegov ostanak u pobuni do njezinog slamanja oružanom akcijom Hrvatskih oružanih snaga na području zapadnog dijela Slavonije, utječu na odluku o težini kazne, jednako kao i iste okolnosti, kako je to naprijed opisano, u odnosu na ostale optužene.

S druge strane, sud je uz već navedene olakotne okolnosti, (neosudivnost, i počinjenje djela na zapovijed pretpostavljenih, čije postojanje je utvrđeno i pri IV-opt. Goranu Pašić, a za Dragana Pavić i njegovoe porodične prilike), imao u vidu i da su pri podjeli rada radi izvršenja cjelokupnog djela izvršili radnje (donošenje eksplozivnih naprava i osiguravanje mjesta i osoba njihovog postavljanja) bez kojih željena posljedica - oštećenje uređaja sistema veza i javne uporabe za energiju, kako je to već naprijed izloženo, ne bi nastupila, ali koje objektivno za ukupno izvršenje djela su manje značajne od radnji neposrednog postavljanja eksploziva na objektu i njegovog aktiviranja.

Našavši i da su pri izvršenju ovog djela diverzijom izostale teže posljedice (njihov nastanak nije naime dokazan ni na koji način) i ocjenjujući domašaj olakotnih okolnosti u odnosu na otegotne u ovom slučaju značajnim, sud je optuženima Veljku Budić, Nikoli Pašić, Draganu Pavić i Goranu Pašić za to djelo odmjerio kaznu zatvorom u trajanju od 4 godine, dakle bliže minimumu kazne zapriječene za takva krivična djela. Takvu kaznu smatra primjerenom težini djela i krivičnoj odgovornosti njegovih počinitelja.

- 256

Broj: K.85/95-24

- 20 -

Utvrdivši dakle I-opt. Veljku Budić, II-opt. Nikoli Golubović i III-opt. Dragana Pavić, za krivično djelo iz čl.244.st. 2. u sv. sa st.1. sve u svezi s čl.235.st.1. KZ RH kaznu zatvorom u trajanju od 20 godina svakome, a za krivično djelo iz čl.237. KZ RH kaznu zatvorom u trajanju od četiri godine svakom, primjenjujući odredbu iz čl.43.st.2.toč.1. OKZ RH, sud im je izrekao jedinstvenu kaznu zatvorom u trajanju od 20 godina, a IV-opt. Gorana Pašić, za djelo iz čl.237. KZ RH, na osnovu istog zakonskog propisa osudio na kaznu zatvorom u trajanju od 4 godine. Ovakve kazne će u konačnici ostvariti svrhu kažnjavanja ne samo u posebnom nego i u njezinom općem aspektu.

Primjenom izričite odredbe iz čl.45.st.1. OKZ RH, optuženicima je vrijeme od 04. svibnja 1995. godine kad su stvarno lišeni slobode pa nadalje, provedeno u pritvoru, uračunato u izrečene kazne zatvorom.

U odnosu na odluku kojom se optužba protiv I-opt. Veljka Budić, II-opt. Nikole Golubović, III-opt. Dragana Pavić, IV-opt. Gorana Pašić i V-opt. Zorana Pašić za krivično djelo iz čl.120. st.1. OKZ RH, činjenično i pravno opisanog pod toč. 1) odbijajućeg dijela izreke ove presude odbija, za koje djelo su izmjenom činjeničnog i pravnog opisa krivičnog djela iz čl.244.st.2. u svezi sa st.1. sve u sv. s čl.235.st.1. KZ RH navedenog u optužnici od 26. svibnja 1995. godine br. Kt-254/93, te promjenom pravne kvalifikacije tog djela, optuženici bili optuženi na glavnoj raspravi od 13. rujna 1995. godine, treba reći da se ta odluka temelji na odredbi iz čl.339.toč.1. ZKP-a.

Navedenom izmjenom optužbe naime, svi su optuženici, umjesto za kriv. djela iz glave 19. KZ RH (krivična djela protiv Republike Hrvatske) za koja je izričitom odredbom iz čl.4. Uredbe o organizaciji, radu i djelokrugu sudbene vlasti u slučaju ratnog stanja ili neposredne ugroženosti, neovisnosti i jedinstvenosti Republike Hrvatske predviđena isključiva stvarna nadležnost Vojnog suda, optuženi za krivična djela iz glave 15. OKZ RH (Krivična djela protiv čovječnosti i međunarodnog prava), za koja su i nakon donošenja citirane Uredbe ostali stvarno nadležni redovni sudovi.

Budući je izmjena optužbe uslijedila u fazi glavne rasprave, valjalo je primijeniti uvodno navedenu odredbu iz toč.1. čl.339. ZKP-a, prema kojoj će se presuda kojom se optužba odbija izreći između ostalog i ako za presuđenje sud nije stvarno nadležan. Stoga je optužbu u odnosu na ovo djelo trebalo odbiti.

Optužba protiv I-opt. Veljka Budić, III-opt. Dragana Pavić i IV-opt. Gorana Pašić odbijena je i u odnosu na krivično djelo činjenično i pravno opisano pod toč. 2) odbijajućeg dijela presude, čiji je identični činjenični opisa sadržan i u toč. 3) naprijed citirane optužnice Vojnog tužiteljstva Bjelovar, iako je iz samih obrana ovih optuženih, kako je to već naprijed podrobno izloženo, nedvojbeno

- 237

Broj: K.85/95-24

- 21 -

utvrđeno da su kao suizvršitelji, po načelu podjele rada, izvršavajući zapovijed svog pretpostavljenog, kritične zgode ušli u tzv. "zonu razdvajanja", postavili protutenkovsku minu s vremenskim upalječem šaht vodovoda i eksplozijom te mine vodovod oštetili. Tijekom postupka međutim sudu nisu bili dostupni dokazi iz kojih bi proizašlo da vodovod do čijeg je oštećenja došlo, iako bez sumnje predstavlja uređaj javne uporabe za vodu i tako spada među objekte pobrojene čl.237. KZ RH čije oštećenje predstavlja jedno od bitnih obilježja kriv. djela iz čl.237. KZ RH, ima i veću važnost za gospodarstvo ili redovan život građana. Kako pak bez te veće važnosti oštećenog ili uništenog objekta za redovan život građana ili gospodarstva, rpema odredbi čl.237. KZ RH nema niti kažnjivosti za krivično djelo diverzije, u ovom slučaju očigledno nije dokazano ostvarenje svih bitnih obilježja toga djela.

Međutim, budući su opt. Veljko Budić, DRagan Pavić i Goran Pašić, kako je to također već ranije u potpunosti izloženo, i ovo miniranje vodovoda poduzeli u svojstvu pripadnika pobunjenih paravojskih srpskih postrojbi, kao aktu suprostavljanja organima vlasti u okviru sudjelovanja u oružanoj pobuni upravljenoj na ugrožavanje Ustavom utvrđenog državnog i društvenog ustrojstva i sigurnosti Republike Hrvatske, sud nalazi da su se u takvim njihovim radnjama stekla sva obilježja krivičnog djela oružane pobune iz čl.235.st.1. KZ RH.

Prema odredbi iz čl.1.st.1.Zakona o oprostima od krivičnog progona i postupka za krivična djela počinjena u oružanim sukobima i u ratu protiv Republike Hrvatske, protiv počinitelja krivičnih djela u oružanim sukobima ili ratu protiv Republike Hrvatske ili u svezi s tim sukobima odnosno ratom koja su počinili u razdoblju od 17. kolovoza 1990. pa do 10. svibnja 1995. godine, obustavlja se krivični progon odnosno krivični postupak. Od oprosta su rpema odredbi čl.2. istog zakonskog propisa, izuzeti samo počinitelji krivičnih djela na čiji je progon Republika Hrvatska obavezna prema odredbama Međunarodnog prava.

Kao je u ovom slučaju nedvojbeno utvrdio da su I-opt. Veljko Budić, III-opt. Dragan Pavić i IV-opt. Goran Pašić, radnjama opisanim pod toč. 2) odbijajućeg dijela ove presude počinili krivv. djelo iz čl.235.st.1. KZ RH na čije gonjenje Republika Hrvatska nije obavezna prema Međunarodnom pravu, sud je za to djelo, s obzirom da je počinjeno u razdoblju za koje se "oprost" citiranim zakonom predviđa, temeljem odredbi iz toč.6. čl.339. ZKP-a, izrekao presudu kojom se optužbom odbija.

Zbog svega iznesenog, presuđeno je kao u izreci.

U Bjelovaru, 13. rujna 1995. godine

ZAPISNIČAR

(Jadranka Mesarov)

PREDSJEDNIK VIJEĆA:

(Mladen Oštrek)